

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти

Кафедра економіки та соціально-поведінкових наук

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

Кірюха О. П.

„25” серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.02 ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

(цифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 073 Менеджмент
(цифр і назва спеціальності)

Факультет знань 07 Управління та адміністрування
(цифр і назва факультету)

Освітня програма Менеджмент, Бізнес-адміністрування
(назва освітньої програми)

2020 - 2021 навчальний рік

Робоча програма Господарське законодавство для здобувачів вищої освіти

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

спеціальності 073 Менеджмент

Розробник:

Піддєний С.В., к.е.н., ст. викладач кафедри економіки та соціально-поведінкових наук

наступні заповнює і приймає відповідно до вимог статуту та вимог стандарту

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки та соціально-поведінкових наук

Протокол № 1 від «25» серпня 2020 року

Завідувач кафедри економіки та соціально-поведінкових наук

(Кірко)

підпис

підписав закладом

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

Протокол № 1 від «25» серпня 2020 року

Завідувач науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

(Корнісенко Т.О.)

підписав закладом

Проголосовано

На 20/20 н.р.	(	) « »	20	р., протокол №
На 20/20 н.р.	(	) « »	20	р., протокол №
На 20/20 н.р.	(	) « »	20	р., протокол №
На 20/20 н.р.	(	) « »	20	р., протокол №
На 20/20 н.р.	(	) « »	20	р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3/90	3/90
Курс	1	1
Семестр	2	2
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів		
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні:	30	12
Лекційні	14	6
Семінарські / Практичні	16	6
Лабораторні	–	–
Самостійна робота	50	68
Індивідуальні завдання	10	10
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: є формування системи знань з цивільно-правових засобів та методів регулювання суспільних відносин. Надання знань щодо господарських правовідносин, правового статусу суб'єктів господарювання, порядку оформлення господарських договорів, правових основ зовнішньоекономічної діяльності та захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарських відносин; набуття студентами досвіду роботи з господарсько-правовими документами.

Завдання:

здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
 здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
 здатність генерувати нові ідеї (креативність);
 здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
 здатність до управління організацією та її розвитком. Додатково для освітньо-наукової програми

3. **Результати навчання за дисципліною**

Очікувані результати навчання:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН 17. Ідентифікувати та класифікувати нові задачі в сфері менеджменту, описувати, аналізувати та оцінювати відповідні об'єкти, явища та процеси, обирати оптимальні методи їх дослідження.

4. **Програма навчальної дисципліни**

Змістовий модуль 1. Основні положення господарського законодавства України

Тема 1. Загальна характеристика господарського права. Господарські правовідносини. Господарське законодавство

Поняття господарського права. Предмет та методи господарського права. Поняття господарського законодавства. Господарська діяльність та господарські відносини. Учасники відносин у сфері господарювання. Участь держави у сфері господарювання. Конституційні основи правопорядку у сфері господарювання.

Тема 2. Законодавство про суб'єкти господарської діяльності

Підприємництво як вид здійснення господарської діяльності. Правове регулювання ліцензування господарської діяльності. Правове становище підприємств. Правовий статус господарських товариств. Поняття господарського товариства. Правове становище некомерційних суб'єктів господарського права.

Тема 3. Правове регулювання відносин власності в Україні

Поняття та зміст права власності. Правовий режим майна господарюючих суб'єктів. Майно у сфері господарювання. Гарантії та захист майнових прав суб'єктів господарювання.

Тема 4. Господарсько-договірні зобов'язання. Господарсько-правова відповідальність

Поняття господарського зобов'язання. Підстави виникнення господарського зобов'язання. Класифікація господарських зобов'язань. Порядок укладання господарського договору. Зміст та форма господарського договору. Поняття та підстави господарсько-правової відповідальності. Види господарсько-правової відповідальності.

Тема 5. Правове регулювання банкрутства

Поняття банкрутства. Суб'єкти у відносинах банкрутства. Організаційно-правові питання запобігання банкрутства. Провадження у справах про банкрутство. Ліквідаційна процедура. Мирова угода.

Змістовий модуль 2. Особисті немайнові права фізичної особи. Право власності та інші речові права

Тема 6. Правовий захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання

Конституційні гарантії захисту прав суб'єктів господарювання. Система господарських судів. Вищий господарський суд України, його склад та повноваження. Підвідомчість справ господарським судам. Підсудність справ. Досудове врегулювання господарських спорів. Порядок розгляду господарських спорів господарськими судами. Розгляд господарських спорів третейськими судами

Тема 7. Правові засади обмеження монополізму в економіці України

Правові засади підтримки та захисту економічної конкуренції. Зловживання монопольним становищем на ринку. Антимонопольні органи та їх компетенція. Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Тема 8. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності. Поняття інвестиційної діяльності. Основні форми здійснення іноземних інвестицій в Україні. Державні гарантії захисту іноземних інвестицій, встановлені законодавством. Поняття спеціальної (вільної) економічної зони. Правовий режим вільних

економічних зон. Зовнішньоекономічний контракт: поняття, форма, зміст. Правила ІНКОТЕРМС.

Тема 9. Правові основи банківської діяльності та кредитно-розрахункових відносин

Правове регулювання банківської діяльності в Україні. Банківська система України. Порядок створення банків. Правова основа діяльності Національного банку України. Правове регулювання кредитно-розрахункових відносин. Порядок відкриття рахунків в банках. Порядок та форми розрахунків у господарському обігу.

Тема 10. Правові основи в Україні

Правові основи біржової діяльності в Україні. Правові основи безпеки господарської діяльності. Правові основи забезпечення якості продукції та захисту прав споживачів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	ус ьо го	у тому числі				ус ьо го	у тому числі			
		л	п	с.р.	інд		л	п	с.р.	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовний модуль I.										
Тема 1. Загальна характеристика господарського права. Господарські правовідносини. Господарське законодавство	6	1	1	4	2	7			5	2
Тема 2. Законодавство про суб'єкти господарської діяльності	6	1	1	4	2	9	1	1	5	2
Тема 3. Правове регулювання відносин власності в Україні	7	1	2	4	2	9	1	1	5	2
Тема 4. Господарсько-договірні зобов'язання. Господарсько-правова відповідальність	9	1	2	6	2	7			5	2
Тема 5. Правове регулювання банкрутства	10	2	2	6	2	7			5	2
Разом за змістовим модулем 1	38	6	8	24	10	39	2	2	25	10
Змістовий модуль 2.										
Тема 6. Правовий захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання	6	1	1	4	2	8			6	2
Тема 7. Правові засади обмеження монополізму в економіці України	6	1	1	4	2	10	1	1	6	2
Тема 8. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	10	2	2	6	2	11	1	1	7	2
Тема 9. Правові основи банківської діяльності та кредитно-розрахункових відносин	10	2	2	6	2	11	1	1	7	2
Тема 10. Правові основи в Україні	12	2	4	6	2	11	1	1	7	2
Разом за змістовим модулем 2	42	8	8	26	10	51	2	2	33	10
Модуль 2.										
ІНДЗ				10					10	
Усього годин	90	14	16	60	20	90	6	6	58	20

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин (д. ф.)	К-сть годин (з. ф.)
1	Тема 1. Загальна характеристика господарського права. Господарські правовідносини. Господарське законодавство	1	
2	Тема 2. Законодавство про суб'єкти господарської діяльності	1	1
3	Тема 2. Законодавство про суб'єкти господарської діяльності	2	1
4	Тема 3. Правове регулювання відносин власності в Україні	2	1
5	Тема 4. Господарсько-договірні зобов'язання. Господарсько-правова відповідальність	2	1
6	Тема 5. Правове регулювання банкрутства	1	
7	Тема 6. Правовий захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання	1	1
8	Тема 7. Правові засади обмеження монополізму в економіці України	2	1
9	9. Тема 8. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	1
10	Тема 9. Правові основи банківської діяльності та кредитно-розрахункових відносин	2	1
11	Тема 10. Правові основи в Україні	2	
12	Тема 10. Правові основи забезпечення якості продукції та захисту прав споживачів в Україні	2	
	Всього	16	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин (д. ф.)	К-сть годин (з. ф.)
1	Загальна характеристика господарського права. Господарські правовідносини. Господарське законодавство	4	5
2	Законодавство про суб'єкти господарської діяльності	4	5
3	Законодавство про суб'єкти господарської діяльності	4	5
4	Правове регулювання відносин власності в Україні	6	5
5	Господарсько-договірні зобов'язання. Господарсько-правова відповідальність	6	5
6	Правове регулювання банкрутства	4	6
7	Правовий захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання	4	6
8	Правові засади обмеження монополізму в економіці України	6	7
9	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	6	7
10	Правові основи банківської діяльності та кредитно-розрахункових відносин	6	7
	Всього	50	58

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Господарське законодавство» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Результати досліджень подаються у реферативній формі. Зміст ІНДЗ: завершена теоретично-практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань навчальної дисципліни «Господарське законодавство»

1. Господарське право як галузь права.
2. Предмет регулювання господарського права.
2. Методи господарського права.
3. Система господарського законодавства.
4. Господарські правовідносини, їх ознаки та види.
5. Визначення поняття підприємництва.
6. Ознаки підприємництва.
7. Види підприємницької діяльності.
8. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності
9. Поняття підприємства.
10. Види та організаційно-правові форми підприємств.
11. Організаційна структура та управління підприємством.
12. Правове становище державних підприємств.
13. Правове становище комунального унітарного підприємства.
14. Поняття, види та правове становище підприємств колективної власності.
15. Правове становище приватних підприємств.
16. Поняття і види господарських товариств.
17. Правове становище акціонерних товариств.
18. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю.

19. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю.
20. Правове становище повного товариства.
21. Правове становище командитного товариства.
22. Правове становище об'єднань підприємств.
23. Поняття некомерційної господарської діяльності.
24. Правове становище кредитних спілок.
25. Правове становище благодійних організацій
26. Поняття та форми власності в Україні.
27. Право державної власності.
28. Право комунальної власності.
29. Право приватної власності.
30. Право повного господарського відання та оперативного управління.
31. Поняття господарського договору.
32. Ознаки господарського договору.
33. Функції господарського договору.
34. Класифікація господарських договорів.
35. Система господарських договорів.
36. Форма господарського договору.
37. Порядок укладення господарських договорів.
38. Виконання господарських договорів
39. Поняття відповідальності в господарському праві.
40. Функції відповідальності в господарському праві.
41. Види відповідальності.
42. Підстави відповідальності.
43. Поняття відновлення платоспроможності.
44. Поняття банкрутства.
45. Підстави для застосування банкрутства.
46. Проведення у справах про банкрутство.
47. Наслідки визнання боржника банкрутом.
48. Черговість задоволення претензій кредиторів.
49. Правове становище господарських судів.

9. Методи навчання лекції з використанням сучасних інформаційних технологій, інтерактивні методи в процесі обговорення в процесі практичних занять (мозкова атака, диспут, дискусія, круглий стіл та ін.).

10. Методи контролю поточне оцінювання під час практичних занять, контрольна робота, оцінка за доповідь, повідомлення, оцінка за реферат, ІНДЗ, підсумковий контроль.

Питома вага оцінки з видів навчальної роботи студента у підсумковій оцінці визначається, виходячи із їх вагомості у теоретичній та практичній підготовці фахівця, структури та змісту навчальної дисципліни.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною системою	Оцінка за системою в УДПУ
A	ВІДМІННО Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію (наукова література, газетно-журнальні публікації, Інтернет, мультимедійні програми тощо), виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдаровання і нахили.	5 (відмінно)	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує творчі завдання.	4 (добре)	82-89
C	ДОБРЕ Студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також		75-81

	самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.		
D	ЗАДОВІЛЬНО Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію.	3 (задовільно)	69-74
E	ДОСТАТНЬО Студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу.		60-68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.	2 (незадовільно)	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс. Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.		1-34

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														Мо ду ль 2 (ІН ДЗ)	Пі дсу мк ов ий ко нт ро ль	Сум а
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							16	12	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК 1	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МК 2			
5	5	5	5	5	5	6	5	5	5	5	5	5	6			

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D		
60–68	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Базова

1. Мілаш В.С. Господарське право: навч. посіб. Харків: Право, 2018. 336 с.
2. Вінник О.М. Господарське право: загальна частина. Київ: Ліра-К, 2017. 239 с.
3. Несинова С.В. Господарське право України: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 563 с.
4. Господарське процесуальне право України: навч. посіб. / За ред. В.Д. Чернадчука. Суми: Університетська книга, 2009. 377 с.
5. Кравчук С.Й. Господарське право України: навч. посіб. Київ: Кондор, 2009. 263 с.
6. Кравчук С.Й. Господарське право України: навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 263 с.

Додаткова

1. Виконавча влада і адміністративне право: навч. посіб. / За ред. В.Авер'янова; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАНУ. Київ: 2002. 668 с.
2. Заєць А.П. Правова держава в контексті новітнього українського досвіду: навч. посіб. Київ: Парламентське видавництво, 1999. 247 с.
3. Конституційно-правові форми безпосередньої демократії в Україні: проблеми теорії і практики / За ред. В.Ф. Погорілка. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАНУ, 2001. 356 с.
4. Кельман М.С. Теорія держави: навч. посіб. Тернопіль: Поліграфіст, 1997. 330 с.
5. Кельман М.С. Теорія права: навч. посіб. Тернопіль: Поліграфіст, 1997. 382 с.
6. Кельман М.С. Теорія держави і права в схемах, визначеннях, тестах і кросвордах: навч. посіб. Львів, 2002. 88 с.
7. Кельман М.С., Мурашин О.Г. Загальна теорія права: навч. посіб. Київ: Кондор, 2002. 330 с.
8. Кельман М.С., Мурашин О.Г., Хома Н.М. Загальна теорія держави та права: підруч. Львів: «Новий Світ–2000», 2003. 584 с.
9. Кельман М.С., Ортинський В.Л., Штенгрет М.Й. Теорія держави і права (схеми, таблиці, поняття, принципи, основні засади): навч. посіб. Львів: ЛІВС, 2003. 180 с.